

Floarea, 15 dec. 1989

m. 50

Flacăra pentru minte, inimă și

Vitrina artelor

Teatru

Luminile rampelor

„Să ne inchipuim — scria poetul Horia Bădescu, directorul Teatrului Național din Cluj-Napoca în caetul program al spectacolului-premieră „Iași în carnaval” de Vasile Alecsandri — cum va fi arătat sala aceasta la acele începuturi de decembrie 1919 când s-a ridicat cortina pentru prima reprezentație a primei stagiuni, a primului Teatru românesc oficial din Transilvania, instituționalizând pentru întotdeauna visul secular al tuturor trupelor ambulante și societăților culturale de aici. Cîmpa în care s-a ridicat cortina și-au răsunat versurile dramei lui Vasile Alecsandri, „Ovidiu”.

După 70 de ani, tot la 1 decembrie a.c., bardul de la Mircești, făuritorul teatrului românesc, este prezent pe aceeași scenă, în regia lui Victor Ioan Frunză, scenografia Adriana Grand, cu piesa „Iași în carnaval” (scrisă în 1845).

O premieră pe măsura evenimentului și care se înscrie cu succes în seria de realizări de seamă ale Naționalului clujean, demonstrând convingător marile posibilități de sinteză și creație regizorală ale lui Victor Ioan Frunză și imaginația debordantă a scenografei Adriana Grand.

Aniversarea a 70 de ani de la primul spectacol în limba română pe scena Naționalului clujean a fost onorată de Teatrul Național din Iași prin prezentarea a două spectacole prestigioase: „Șase personaje în căutarea unui autor” de Luigi Pirandello, în regia Irinei Popescu-Boieru, și „Cartea lui Iovită” de Paul Everac, în regia lui Dan Alecsandrescu (scenografia ambelor spectacole fiind semnată de Rodica Arghir).

Naționalul timișorean a participat la această „Săptămână...” cu binecunoscutul spectacol cu piesa „Dalbul prilbeag” de D.R. Popescu, în regia lui Ioan Ieremia, scenografia Emilia Jivanov, în care triada personajelor interpretate de Ion Haiduc, Larisa Stase Mureșan și Traian Buzoianu realizează momente de înălțătoare și vibrantă evocare a puterii și misiunii etico-justitiare a Actorului în lume (întrupat de Ion Haiduc, distins cu Premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol masculin la Gala dramaturgiei românești actuale, ediția a IV-a, Timișoara, 1987).

Teatrul Național din Craiova a fost prezent la această adevărată sărbătoare a teatrului românesc cu spectacolul cu piesa „Mobilă și durere” de Teodor Mazilu, în regia lui Cristian Hadjiculea, decoruri Viorel Penișoară-Stegaru, costume Stefania Cencan, consacrind, încă o dată, printr-o interpretare de înaltă ținută artistică pe prima din dramaturgia noastră contemporană.

Naționalul din Tg. Mureș a îmbogățit șirul spectacolelor cu reprezentarea unei piese din dramaturgia universală: „Raja sălbatică” de Henrik Ibsen, în regia lui Dan Alecsandrescu, scenografia prov. univ. arh. Traian Nițescu, regia insistind cu mijloace adecvate asupra problematicii adînc-umane a piesei și a vinovăției morale plătite, prin rîcoșul dureros și absurd, de ființe nevinovate.

Ultimul spectacol de pe afiș reprezentat de către Teatrul Național din Cluj-Napoca a fost încununarea fericită a întregii săptămîni a teatrelor naționale: spectacolul cu piesa „Antoniu și Cleopatra” de W. Shakespeare în regia lui Mihai Mănișu, decoruri Mihai Mădescu, costume Nadina Scriba, cu o mizanscenă de înalt profesionalism, înlăturînd retorismul artificial, dar neslăbind din ritmul măreției antice a personajelor, simplificînd tablourile, dar esențializîndu-le și făcîndu-le de neuitat, prin imagini pline de forță, realizate de doi mari actori: Gina Patrichi și Anton Tauf. De altfel, spectacolul de pe scena Naționalului clujean a fost distins cu premiul ATM pentru cel mai bun spectacol pe anul 1988, cu Premiul revistei „Teatrul” pentru cea mai bună regie, pe anul 1988, Premiul ATM pentru scenografie și Premiul ATM pen-

tru interpretare — Gina Patrichi — tot pe anul 1988. O astfel de carte de vizită impresionantă îndreptățește întrebarea: Cînd vom revedea acest spectacol de înaltă ținută artistică pe prima scenă a țării, Teatrul Național din București?

În fine, Teatrul Național din București a participat la „Săptămîna...” clujeană cu spectacolul cu piesa „Act venețian” de Camil Petrescu, în regia lui Horia Popescu.

Un spectacol care a umplut pînă la refuz sala, dovedind, în chip elocvent, popularitatea de care se bucură interpretii principali ai piesei, Florin Pierșic și Cezara Dafinescu.

Temp de mai bine de o săptămîină, în marele municipiu de pe Someș, toate drumurile au dus la teatru, la întîlnirea de taină cu luminile rampelor. Sub conducerea poetului Horia Bădescu, Teatrul Național din Cluj-Napoca a devenit, în anii aceștia, o veritabilă citadelă a teatrului românesc unde s-au montat spectacole de referință pentru viața noastră teatrală. Credem, de asemenea, că aniversarea primului spectacol de teatru în limba română pe scena Naționalului clujean a născut, în același timp, o generoasă și de bun augur inițiativă a „Săptămîni teatrelor naționale” care poate să devină o permanentă anuală, de bilanț, de sfîrșit de an, mult așteptată de public, a celor mai valoroase spectacole ale teatrelor naționale din țară.

PAȘCU BALACI ■